

IZVJEŠĆE O MATIČNOJ DJELATNOST HRVATSKOG POVIJESNOG MUZEJA U 2024. GODINI

Hrvatski povijesni muzej matični je muzej prve razine za povijesne muzeje i zbirke u Republici Hrvatskoj. Poslovi matičnosti obavljali su se sukladno Zakonu o muzejima (NN 61/18), Pravilniku o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja RH (NN br. 16/2019) i Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja (...) (NN. br 150/2023).

Tijekom 2024. godine obavljen je stručni nadzor u slijedećim muzejskim institucijama:

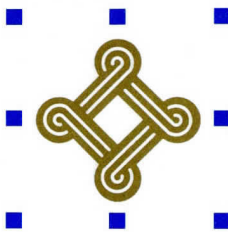
- Gradski muzej Daruvar
- Gradski muzej Virovitica
- Gradski muzej Sisak
- Muzej grada Iloka (zajednički stručni nadzor svih matičara)
- Javna ustanova Spomen područje Jasenovac

Stručni nadzor obavile su Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, matičarka 1. razine za povijesne muzeje i zbirke, te Zdenka Šinkić, viša informatičarka. U svakom od navedenih muzeja obavljen je uvid u izložbeni postav, depoe i muzejsku dokumentaciju.

Uz stručne nadzore, u okviru matične djelatnosti Hrvatskog povijesnog muzeja održane su i radionice *Izazovi stručne obrade građe u povijesnim zbirkama* u Muzeju Međimurja Čakovec (27. veljače 2024.) i Muzeju grada Splita (9. svibnja 2024.). Radionice se održane u suradnji s matičnim muzejima 2. razine: Gradski muzej Varaždin i Muzej grada Splita. Radionicama je prisustvovalo po tridesetak kolega s područja sjeverozapadne Hrvatske i Dalmacije.

Također, tijekom godine Hrvatski povijesni muzej je kao matična ustanova pružao stručne i pravne savjete velikom broju kolega iz raznih muzeja. U nastavku su izvještaji pojedinih stručnih nadzora, obavljenih u 2024. godini.

Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica,
Matičarka 1. razine za povijesne muzeje i zbirke

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Ur. broj: 14-4/25

U Zagrebu, 28. ožujka 2025. godine

Zavičajni muzej Daruvar

Dvorac Janković,
Ivana Gundulića 1,
43500 Daruvar

Predmet: Izvještaj o obavljenom stručnom nadzoru u Zavičajnom muzeju Daruvar

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja RH (NN br. 16/19) i Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja (...) (NN. br 150/23), te Programa o provedbi poslova matičnosti Hrvatskog povijesnog muzeja za 2024., izvršen je 11. listopada 2024. stručni nadzor nad radom Zavičajnog muzeja Daruvar. Stručni nadzor provele su Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, matičarka prve razine za povijesne muzeje i zbirke, i Zdenka Šinkić, viša informatičarka.

Zavičajni muzej Daruvar smješten je u dvorcu Janković, otvoren je u svibnju 2022. Dvorac grofa Antuna Jankovića iz 18. stoljeća nalazi se u samom središtu grada i zaštićeni je spomenik kulture Republike Hrvatske 1. kategorije te jedna od najvrjednijih baroknih građevina u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Fundus je podijeljen na Arheološku, zbirku, Etnografsku zbirku, Povijesnu zbirku i Zbirku oružja.

U Muzeju je zaposlen jedan stručni djelatnik (kustos) te ravnateljica koja još nema položen stručni ispit. Muzej nema stalni postav već izložene segmente fundusa.

Stručni nadzor preveden je kako bi se utvrdilo jesu li provedene mjere predložene nakon stručnog nadzora 2023. Tijekom stručnog nadzora utvrđeno je sljedeće:

Dokumentacija

Građa je trenutno popisana u excell tablici. Knjige ulaska i izlaska ne vode se ali su djelatnici upućeni poštovati *Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti (...)* (NN. br 21/23). Muzej ima statut i Strateški plan. Zbirke su sistematizirane prema vrsti građe i vremenskoj odrednici, a fundus broji ukupno 267 predmeta. Predmeti još nisu inventirani, već je Knjiga inventara u osnivanju. Navedena je aplikacija Modulor za obradu muzejske građe, a Muzej vodi Knjigu ulaska.

Od fondova sekundarne dokumentacije, Muzej vodi fond Hemeroteke, Evidenciju izložbi, Evidenciju o izdavačkoj djelatnosti i Evidenciju edukativne djelatnosti.

Čuvaonice

Muzej nema uređenu čuvaonicu građe. Za sada je dio građe izložen, a dio čeka izlaganje. U prizemlju palače postoji prostor koji je namijenjen za čuvaonicu, ali još nije opremljen. Od prošlog nadzora saniran je problem kapilarne vlage.

Stalni postav

Muzej nema cjeloviti stalni postav. Izložena je građa Domovinskog rata u jednoj prostoriji na katu palače. Građa je trenutno u vlasništvu HVIDRA-e, ali je u postupku proces darovanja Muzeju. U jednoj prostoriji na katu palače izložena je Zbirka Eve Fischer, također pristigla darovanjem. Zbirka Judaica prezentirana je u zasebnoj prostoriji, također na prvom katu palače.

Sigurnost

Muzej ima nadzorni sustav (senzore kretanja po prostoru dostupnom javnosti) koji održava vanjska zaštitarska služba. U postupku je uvođenje sustava vatrodjave. U prostoru se nalaze uređaji za praćenje mikroklimatskih uvjeta (temperature i vlage).

Zaključak

U cilju unapređenja rada Muzeja i otklanjanja uočenih poteškoća, potrebno je:

- regulirati status građe ugovorima o darovanju / pohrani
- započeti s inventarizacijom u računalnoj aplikaciji,
- formirati Knjigu izlaska muzejskih predmeta (prema potrebi)
- provesti edukaciju za rad u Moduloru i proučiti nove smjernice za stručnu obradu građe (Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima)
- započeti inventarizaciju. proširiti prostor za čuvaonicu na obje strane dvorca te je prostor potrebno što prije opremiti kao bi građa bila adekvatno smještena. Pristupiti projektu izrade stalnog postava
- povećati broj djelatnika sukladno potrebama Muzeja (muzejskog pedagoga i muzejskog tehničara)

Jelena Balog Vojak
Muzejska savjetnica dokumentaristica
Matičarka prve razine za povijesne
muzeje i zbirke

Na znanje:

1. Grad Daruvar, Trg kralja Tomislava 14, 43500 Daruvar
2. Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, Zagreb

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Ur. broj: 14-3/24

Zagreb, 14. studenog 2024. godine

Predmet: Izvještaj o obavljenom stručnom nadzoru u Javnoj ustanovi Spomen područje Jasenovac

Na temelju Odluke Hrvatskog muzejskog vijeća, KLASA: 611-05/24-01/0047, URBROJ: 532-06-01-02/3-24-01 od 9. svibnja 2024., o imenovanju Povjerenstva za provedbu evaluacije muzeološkog djelovanja JUSP Jasenovac, izvršen je dana 5. studenog 2024. stručni nadzor u JUSP Jasenovac. Stručni nadzor proveden je po službenoj dužnosti, temeljem *Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja RH* (NN br. 16/19) i *Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, te muzeja i galerija unutar ustanova i drugih pravnih osoba (...)* (NN. br. 150/23). Nadzor su provele Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, matičarka prve razine za povijesne muzeje i zbirke (Hrvatski povijesni muzej), i Zdenka Šinkić, viša informatičarka (Hrvatski povijesni muzej), kao članice Povjerenstva, a vezano za obavljanje stručnog muzejskog rada.

Tijekom stručnog nadzora izvršen je uvid u prostore Muzeja, muzejsku građu, muzejsku dokumentaciju i informatičku opremljenost Muzeja. Prilog narativnom izvještaju je tablica s iskazanim stanjem ustanove.

Muzej JUSP Jasenovac osnovan je na mjestu jasenovačkog sustava logora. Prvi stalni postav otvoren je 1968. godine, a trenutni stalni postav otvoren je 2006. godine. U muzeju je zaposleno ukupno osam djelatnika od čega su četiri stručna (tri kustosa i jedan viši kustos).

Muzejska dokumentacija

Uvidom u muzejsku dokumentaciju utvrđeno je da je muzejska građa sistematizirana u 5 zbirki prema vrsti građe. Kako prema navodima djelatnika od 2004. godine nije provedena revizija, nije bilo moguće utvrditi točan broj predmeta u fundusu, ali u računalnoj bazi podataka nalazi se ukupno 6338 zapisa. Muzej ne vodi jedinstveni inventar propisan *Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti te načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju* (NN 21/2023) (dalje *Pravilnik o dokumentaciji*), već svaka zbirka ima vlastiti inventar, ali su svi upisani u istu računalnu bazu. Inventarne oznake sastoje se od kodne oznake muzeja, rednog broja unosa, godine nabave i kratice zbirke kojoj pripadaju (npr. 745:JSV-7/05 FR). Uvidom u zapise iz računalne baze utvrđen je nedostatak korištenja standarda za oblikovanje podataka o muzejskoj građi. Također, ne vrši se kontrola nazivlja što utječe na kvalitetu računalne obrade građe. Uz knjigu inventara, Muzej je počeo voditi knjigu ulaska i knjigu izlaska. Većina građe u Muzej je stigla darovanjem, no predloženi ugovori mješavina su ugovora o pohrani i ugovora o darovanju. Pritom se nigdje ne navodi da ustanova u trenutku predaje odnosno

preuzimanja predmeta postaje vlasnik darovanog predmeta. Muzej ne vrši godišnji ispis inventara iz računalne baze, kao ni fondova sekundarne dokumentacije.

Zbirke

- Zbirka umjetnina (memorijalna, umjetnička)
- Donacija Bogdana Bogdanovića (povijesna, umjetnička) - sadrži crteže i skice spomenika Cvijet koje je muzeju donirao autor spomenika, arhitekt Bogdan Bogdanović.
- Zbirka dokumenata (memorijalna, povijesna) - sadrži korespondenciju zatočenika jasenovačkog sustava logora s obiteljima, a prema riječima kustosice zadužene za zbirku, u zbirci ima kopija.
- Zbirka fotografija (biografska, memorijalna, povijesna) - od 1760 zapisa, njih 1570 ima oznaku FR što označava repro fotografiju (kopiju). Uvidom u nekoliko nasumično odabranih predmeta, utvrđeno je kako se radi o kopijama, što je potvrdio i kustos zadužen za navedenu zbirku. Objasnio je kako se radi o kopijama koje je ustanova nabavila od drugih srodnih baštinskih ustanova i privatnih osoba te su ušle u inventar JUSP Jasenovca: Muzej narodne revolucije BiH (331), Hrvatski povijesni muzej (145), Uprava za zaštitu kulturne baštine (24) Dragoje Lukić (761), manji broj nepoznatog izvora.
- Zbirka predmeta (arheološka, dokumentarna, memorijalna, povijesna) - predmeti povezani s jasenovačkim logorskim sustavom i njegovim zatočenicima.

Od fondova sekundarne muzejske dokumentacije Muzej ima sljedeće fondove:

- videoteka (67 zapisa)
- fonoteka (75 zapisa)
- fond digitalnih i magnetskih zapisa (442 zapisa)
- knjiga hemeroteke (1659 zapisa)
- evidencija izložbi (48 zapisa): većina povremenih izložbi producira se na roll-up plakatima zbog prostora koji je na raspolaganju (Obrazovni centar).
- evidencija o izdavačkoj djelatnosti (46 zapisa)

U fond digitalnih i magnetnih zapisa uvedeni su svi optički mediji (CD/DVD) koji su pristigli u Muzej, neovisno o svom sadržaju.

Fond hemeroteke vodio se do 2005. Od tada imaju ugovor za press clipping i prispjele materijale upisuju u excell tablicu smatrajući da su ih time uvrstili u hemeroteku. Pritom uzimaju sve članke u kojima se spominje riječ „Jasenovac“ neovisno o tome radi li se o ustanovi ili ne.

Unutar audio-vizualnih fondova nalazi se fond „Dokumenti“ s tri zapisa o skupinama dokumenata koje su prebačena iz Zbirke dokumenata 2013.

Čuvaonica

Muzej raspolaže jednom prostorijom od oko 42 m² koja služi kao čuvaonica muzejske građe, muzejske dokumentacije, pismohrana, stručni arhiv i mjesto za pohranu osnovnog i sitnog inventara te materijala za preventivnu zaštitu (npr. prazne arhivske kutije). Unatoč malom opsegu čuvaonice, građa je većinom uredno posložena u arhivskim kutijama na policama i dobro organizirana. Dio predmeta nalazi se na podu

ili vrlo nisko na policama. Prostor čuvaonice nema osiguran sustav grijanja / hlađenja / odvlaživanja. Prozor u prostoriji zatvoren je i zamračen daskom.

Stalni postav

Trenutni stalni postav otvoren je 2006. godine i zauzima površinu od 289 m². Pojedine vitrine nije moguće otvoriti što predstavlja problem u održavanju. Predmetne legende na pojedinim mjestima smještene su vrlo nisko umjesto u razini očiju, a predmeti u nekim vitrinama postavljeni su na podu što otežava pregled postava posebno teže pokretljivim osobama. Sa stropa vise staklene ploče s imenima žrtava. Iste predstavljaju sigurnosni rizik što je vidljivo nakon petrinjskog potresa iz prosinca 2020. Tom prilikom dvije ploče su popucale i takve još uvijek vise u postavu. Također, uočeni su problemi s multimedijalnim sadržajima: jedan ekran je u kvaru, a na dva ekrana slika se prikazuje zrcalno. U ulaznom prostoru stalnog postava nalazi se mala suvenirnica ali nema zaposlenog djelatnika koji bi vodio stalnu brigu o njoj. Prostor stalnog postava nema osiguran sustav grijanja / hlađenja / odvlaživanja.

Informacijski sustavi i sigurnost

Trenutno u muzeju šestero zaposlenika radi na računalima. U prisustvu kustosa obavljen je pregled njihovih računala čime je proveden djelomičan uvid u informatičku opremljenost ustanove. Na temelju fizičkog pregleda, saznanja kustosa i trenutno dostupne dokumentacije napravljena je analiza stanja informacijskog sustava i njegove sigurnosti u JUSP Jasenovac (vidi tablicu).

1.	OS	CPU	RAM	HDD
	WIN 10	3,9 GHz	12 GB	1 TB

2.	OS	CPU	RAM	HDD
	WIN 10	3,9 GHz	8 GB	256 GB

3.	OS	CPU	RAM	HDD
	WIN 10	3 GHz	4 GB	1 TB

4.	OS	CPU	RAM	HDD
	WIN 10	3,7 GHz	12 GB	1 TB

Svi kustosi na svojim računalima imaju operacijski sustav Windows 10 te niti jedno računalo ne ispunjava preduvjete za Windows 11. Također, na svim računalima je instaliran Office 2007. Troje kustosa koristi program Outlook 2007 za e-poštu, dok jedan kustos koristi besplatan program za e-poštu Thunderbird zbog problema u korištenju Outlook-a. Na svim računalima je instaliran antivirusni program Avira. Prema riječima kustosa sigurnosne kopije računala se vrše automatski na server.

Svaki ured ima zaseban printer. Radi zaštite od problema s napajanjem električnom energijom sva računala koriste uređaje za neprekidno napajanje (UPS). Prema riječima kustosa, dva uređaja trenutno su u kvaru. U prostorijama JUSP Jasenovac se također nalazi informatička oprema koja se više ne koristi.

Kustosi muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju obrađuju računalno. JUSP Jasenovac ima redovito održavanje informacijskih sustava za obradu muzejske građe i muzejske dokumentacije (M++, S++) koji su smješteni na lokalnom serveru. Nije utvrđeno postoji li sigurnosna kopija podataka informacijskog sustava niti gdje se ista pohranjuje.

Muzej ima nestabilnu i slabu internetsku vezu. Prema riječima kustosa postoje problemi s kvalitetom pristupa internetu od sporog prijenosa podataka do potpunih prekida veze. Korištenjem alata za brzinu interneta ustanovljena je povećana latencija koja opisuje odziv internetske veze.

Muzej nema zaposlenog informatičara, već poslove održavanja sustava koji se sastoji od informatičke opreme i programske opreme obavlja vanjska tvrtka. Utvrđeno je da postoji više ugovora o održavanju sustava u funkcionalnom radnom stanju na neodređeno vrijeme sklopljenih s različitim pružateljima usluga. Administratorske ovlasti i zaporke za pristup svim računalima i sustavima ima samo vanjski suradnik.

Mjere za otklanjanje utvrđenih nedostataka

1. Što prije provesti reviziju cjelokupnog fundusa i fondova sekundarne dokumentacije. Reviziju provoditi zbirku po zbirku i fond po fond. Kako nitko od stručnih djelatnika nije do sada radio reviziju, preporuča se reviziju provesti uz stručni nadzor matične ustanove. Tijekom provedbe revizije potrebno je izraditi popise građe koja ne pripada u muzejske zbirke, kao i jedinica sekundarnih fondova koji ne pripadaju u sekundarnu dokumentaciju JUSP Jasenovac te provesti postupak njihovog izlučivanja.
2. Provesti edukaciju stručnih djelatnika o prikupljanju i stručnoj obradi muzejske građe i muzejske dokumentacije. Dio edukacije provesti će matična muzejska ustanova. Uputiti stručne djelatnike na redovito praćenje i primjenu suvremenih muzeoloških standarda.
3. Provesti reinventarizaciju fundusa u skladu s Pravilnikom o dokumentaciji, pri čemu obavezno voditi računa da inventarna oznaka ne može sadržavati godinu nabave predmeta. Nakon reinventarizacije nastaviti s vođenjem jedinstvenog inventara te osobu odgovornu za vođenje muzejske dokumentacije zadužiti za dodjelu inventarnih oznaka.
4. Revidirati ugovore o nabavi predmeta: razlučiti radi li se o pohrani ili darovanju predmeta. Ukoliko je predmet darovan ustanovi, potrebno je s darovateljem sklopiti novi ugovor o darovanju (umjesto o pohrani). U slučaju da je darovatelj preminuo, ugovor sklopiti s nasljednicima. Obavezno prije revidiranja ugovora zatražiti pismeno mišljenje Pravne službe Ministarstva kulture i medija. Sve buduće pravne poslove oko nabave građe potrebno je regulirati ispravnim ugovorom (kupoprodajnim ili o darovanju). Prijedlog ugovora o darovanju poslati će matična ustanova.

5. Revidirati ugovore o održavanju informacijskih sustava i računalne opreme. U ugovore je svakako potrebno uvrstiti članak o povjerljivosti i čuvanju informacija.
6. Donijeti sljedeće akte: Strateški plan ustanove, Politika prikupljanja građe, Plan digitalizacije građe, Plan postupanja u kriznim situacijama, Pravilnik za uvid i korištenje muzejske građe i muzejske dokumentacije. Postojeće pravne akte potrebno je uskladiti sa važećim zakonskim okvirom (Zakon o muzejima NN /2018 i pripadajući pravilnici).
7. Izraditi elektroničke ispile (u PDF-u) svih muzejskih zbirki i fondova sekundarne dokumentacije i nastaviti raditi ispile jednom godišnje u skladu s Pravilnikom o dokumentaciji.
8. Građu koja se u čuvaonici nalazi na podu, podići minimalno 8 cm od poda kao osnovna protupoplavna mjera. Isto učiniti i s građom koja se nalazi na najnižim policama poličara. Prazne arhivske kutije provjeriti i zadržati one koje se mogu koristiti (moraju biti cjelovite i neoštećene) i ukloniti ih s poda, ostale otpisati. Presložiti čuvaonicu po metodi REORG i prema potrebi nabaviti dodatne police. Povećati prostor čuvaonice.
9. Osvremeniti stalni postav u skladu sa suvremenim muzeološkim promišljanjima i sigurnosnim protokolima, s naglaskom na protupotresne i protupoplavne mjere. Povećati prostornu površinu za stalni postav i povremene izložbe.
10. Provesti mjere za osiguranje adekvatnih mikroklimatskih uvjeta za zaštitu muzejske građe i dokumentacije: osigurati sustav grijanja/hlađenja za čuvaonicu i prostor stalnog postava; nabaviti i postaviti odvlaživače.
11. Zbog uočenih poteškoća u radu, predlaže se povećati broj djelatnika Muzeja.
12. Na temelju uvida u informatičku opremljenost JUSP Jasenovac potrebno je daljnje ulaganje u opremu i infrastrukturu kako bi sustav bio održiv. Predlaže se nabava nove opreme i nadogradnja postojeće.
13. Predlaže se rashod tehnološki zastarjele i neispravne informatičke opreme ukoliko nije učinjen i u skladu s time zbrinjavanje električnog i elektroničkog otpada.
14. Uložiti u mrežnu infrastrukturu koja je okosnica uspješnog djelovanja Muzeja. Poboljšati kvalitetu pristupa internetu. Usporediti postojeće dostupne usluge operatera kako bi se našlo najbolje rješenje za ustanovu.
15. Zbog problema s napajanjem električnom energijom i činjenice da se JUSP Jasenovac nalazi na terenu na kojem postoji mogućnost ugroze od poplava potrebno je procijeniti učinke kriznih situacija za zgradu, muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju. Serveri u prostoriji podatkovnog centra trebaju biti zaštićeni od problema s napajanjem električnom energijom kao i od poplava, kako bi se oprema i podaci zaštitili.
16. Potrebno je stvoriti uvjete za sigurnost digitalnih podataka preko sustava za sigurnosno kopiranje podataka.
17. Kako je Microsoft 2017. obustavio podršku programskog paketa Office 2007, više nisu dostupna ni sigurnosna ažuriranja ni tehnička podrška. Preporuča se nadogradnju na noviji sustav.
18. Svu dokumentaciju pohranjenu na optičkim medijima potrebno je presnimiti na nove medije zbog utvrđene kratke trajnosti optičkih medija, uz izradu sigurnosnih kopija.
19. Pohraniti sve administratorske zaporce na odgovarajuće mjesto koje treba držati zaključano. Pohranjene zaporce trebaju biti svaka u zasebnoj zapečaćenoj koverti, na kojoj treba pisati za koji je računalni sustav ili računalnu opremu, te datum kad je zadnji puta ažurirana.

Zaključak

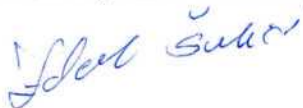
Unatoč uočenim problemima, uz provođenje predloženih mjera, JUSP Jasenovac može profunkcionirati kao moderna muzejska ustanova čije poslovanje i stručni rad će se odvijati u skladu s važećim zakonskim okvirom i recentnim stručnim standardima.

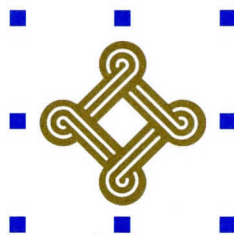
Stručni nadzor provele:

Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica,
matičarka prve razine za povijesne muzeje i zbirke (Hrvatski povijesni muzej)

Zdenka Šinkić, viša informatičarka (Hrvatski povijesni muzej)

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Ur. broj: 14-3/25

U Zagrebu, 27. ožujka 2025. godine

Gradski muzej Sisak

Ulica kralja Tomislava 10,
44000 Sisak

Predmet: Izvještaj o obavljenom stručnom nadzoru u Gradskom muzeju Sisak

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja RH (NN br. 16/19) i Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja (...) (NN. br 150/23), te Programa o provedbi poslova matičnosti Hrvatskog povijesnog muzeja za 2024., izvršen je 13. studenoga 2024. stručni nadzor nad radom Zavičajnog muzeja Daruvar. Stručni nadzor provele su Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, matičarka prve razine za povijesne muzeje i zbirke, i Zdenka Šinkić, viša informatičarka.

Gradski muzej Sisak je javna ustanova koja obavlja muzejsku djelatnost sakupljanja, čuvanja i istraživanja materijalne i nematerijalne baštine, njihovu stručnu i znanstvenu obradu, trajnu zaštitu te predočavanje javnosti putem izložbi i drugih obavijesnih sredstava. Muzej djeluje od 1942. kada je osnovano Društvo Muzej i knjižnica grada Siska, a 1945. mijenja naziv u Gradski muzej. Pripada muzeju općeg tipa. Smješten je na nekoliko lokacija po gradu: Ulica kralja Tomislava 10 (Muzej), Holandska kuća (Rimska ulica 11); upravlja utvrdom Stari grad. Zgrada Muzeja trenutno je u obnovi. Dio građe nalazi se izmješten u vanjskoj čuvaonici. Od stručnih i pomoćnih stručnih djelatnika, Muzej ima 8 kustosa, dokumentarista, muzejskog pedagoga, restauratora, restauratora tehničara i muzejskog tehničara, a ima zaposlenog i fotografa, informatičara te djelatnika za odnose s javnošću. Muzej ima resturatorsko-preparatorsku radionicu i knjižnicu otvorenu za javnost.

Muzejske zbirke raspoređene su u odjele: Arheološki odjel, Etnografski odjel, Galerijski odjel, Kulturno-povijesni odjel, Numizmatički odjel. Stručni nadzor proveden je u Kulturno-povijesnom odjelu koji broji 23 zbirke s ukupno 18381 predmetom: Dokumentarna zbirka I; Dokumentarna zbirka II; Sakralna zbirka; Tehnička zbirka; Zavičajna zbirka; Zbirka ambalaže i reklamnog materijala; Zbirka Ateliera Noršić; Zbirka Bravarska radionica Nikole Karasa; Zbirka fotografija, fotografskih albuma, negativa i filmske građe; Zbirka Kraker; Zbirka kućanskih predmeta; Zbirka lula; Zbirka militarija; Zbirka namještaja; Zbirka novina; Zbirka obrta; Zbirka odlikovanja, medalja, plaketa, priznanja i značaka; Zbirka plakata; Zbirka rukopisa Fabijana Kovača; Zbirka sitnog tiska; Zbirka starih razglednica; Zbirka varia; Zbirka zastava.

Tijekom stručnog nadzora utvrđeno je sljedeće:

Općenito

Muzej ima strateški plan i plan prikupljanja (potrebno ga je ažurirati), ali ne i plan digitalizacije. Većina građe pospremljena je po kutijama zbog obnove koja je u tijeku. Po završetku radova, obavezno je provođenje revizije.

Dokumentacija

Muzej vodi jedinstveni inventar i ima sačuvane analogne inventarne knjige (njih 28). Stručna obrada muzejske građe i dokumentacije vrši računalno u informacijskom sustavu M++ i S++. Od primarne dokumentacije Muzej još vodi knjige ulaska i izlaska (analogne sustavnije od digitalnih) te knjigu pohrane. U pohrani se u Muzeju nalazi građa iz Siska i Petrinje izmještena zbog posljedica potresa koji je pogodio ovo područje u prosincu 2020., što je regulirano ugovorima o pohrani.

Također, dio pohrane su umjetnine iz likovne kolonije pristigle preko Željezare Sisak. Kako nema pravnih nasljednika, Muzej je upućen tražiti pravno mišljenje u svrhu inventiranja umjetnina u fundus Gradskog muzeja Sisak. Revizije se provode sukladno zakonu, posljednja je bila 2024. godine.

Od fondova sekundarne dokumentacije, Muzej vodi sljedeće fondove: Audio-vizualni fondovi (Fototeka, Diateka, Knjiga negativa, Fonoteka, Mediateka), Hemeroteka, Evidencija izložbi, Evidencija o izdavačkoj djelatnosti, Evidencija edukativne djelatnosti, Evidencija o posebnim događanjima, Evidencija o konzervatorsko-restauratorskim zahvatima, Dokumentacija o stručnom i znanstvenom radu, Dokumentacija o marketingu i odnosima s javnošću, Evidencija terenskih istraživanja.

U fondu Fototeke nalaze se fotografije koje su greškom upisane u fundus (Zbirka fotografija...) – iste je potrebno izlučiti iz Zbirke.

Ne vrši se kontrola nazivlja prilikom stručne obrade muzejske građe i dokumentacije.

Čuvaonice

Muzej ima čuvaonice u zgradi, no zbog radova na obnovi, građa je trenutno razmještena na više mjesta u zgradi i zvan nje.

Stalni postav

Stalni postav Starog grada je zatvoren zbog radova na obnovi Muzeja. Otvorena je Holandska kuća (od 2019.) kao info centar, a na drugom katu je izložena Zbirka Kraker. Dio prostora u Ulici kralja Tomislava služi za povremene izložbe.

Sigurnost

Muzej ima nadzorni sustav (senzore kretanja po prostoru dostupnom javnosti) koji održava vanjska zaštitarska služba. U postupku je uvođenje sustava vatrodojave. U prostoru se nalaze uređaji za praćenje mikroklimatskih uvjeta (temperature i vlage).

Zaključak

U cilju unapređenja rada Muzeja i otklanjanja uočenih poteškoća, potrebno je:

- regulirati status građe iz Željezare Sisak
- sustavnije voditi Knjigu ulaska i Knjigu izlaska
- izvršiti primopredaju 631 fotografije pogrešno upisane u M++ (6 iz Zbirke fotografija u fond sekundarne dokumentacije Fototeku, te iste otpisati iz Zbirke
- provesti edukaciju za kontrolu nazivlja i proučiti nove smjernice za stručnu obradu građe (Pravilnik za opis i pristup građi u knjižnicama, arhivima i muzejima) – predloženo da se održi u 1. polovici 2025.
- osigurati funkcionalne prostore za rad djelatnika tijekom obnove Muzeja
- povećati broj djelatnika sukladno potrebama Muzeja
- po završetku obnove provesti cjelovitu reviziju fundusa

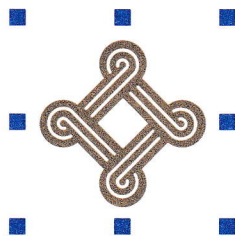

Jelena Balog Vojak

Muzejska savjetnica dokumentaristica
Matičarka prve razine za povijesne
muzeje i zbirke

Na znanje:

1. Grad Sisak, Ulica Ljudevita Gaja 2a, 44000 Sisak
2. Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, Zagreb

HRVATSKI POVIJESNI MUZEJ

Ur. broj: 14-2/25

U Zagrebu, 18. veljače 2025. godine

Gradski muzej Virovitica

Trg bana Josipa Jelačića 23

33000 Virovitica

Predmet: Izvještaj o obavljenom stručnom nadzoru u Gradskom muzeju Virovitica

Temeljem Pravilnika o načinu i mjerilima za povezivanje u sustav muzeja RH (NN br. 16/19) i Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja (...) (NN br. 150/23), izvršen je 20. studenoga 2024. stručni nadzor nad radom Gradskog muzeja Virovitica. Stručni nadzor provele su Jelena Balog Vojak, muzejska savjetnica dokumentaristica, matičarka prve razine za povijesne muzeje i zbirke i Zdenka Šinkić, voditeljica Odjela za informacijske poslove.

Gradski muzej Virovitica osnovan je 1953. godine u Dvorcu Pejačević. Velikim projektom obnove "5 do 12 za Dvorca" (2016. – 2019.) cijeli Dvorac je u funkciji Muzeja. Muzej kontinuirano prikuplja, čuva, dokumentira i prezentira muzejsku građu važnu za virovitičko područje.

Fundus je sistematiziran unutar 4 odjela: Kulturno-povijesni, Etnološki, Arheološki i Likovni. Stručni nadzor obavljen je u Kulturno-povijesnom odjelu. Odjel ima jednog kustosa koji vodi brigu o 12 zbirci s nešto više od tri tisuće predmeta: Numizmatička zbirka, Sakralna zbirka, Virovitica u Domovinskom ratu, Zbirka fotografija, filmova, negativa i foto-pribora, Zbirka građanskih obrta i gospodarstva, Zbirka kulturnih i sportskih društava, Zbirka namještaja i posoblja, Zbirka Radnički pokret i NOB, Zbirka razglednica i čestitki, Zbirka rukopisne građe, dokumenata i tiska i Zbirka varia.

Uz ravnateljicu, Muzej od stručnog i pomoćnog stručnog osoblja ima tri kustosa, dokumentarista, muzejskog pedagoga i restauratora.

Tijekom stručnog nadzora utvrđeno je sljedeće:

Dokumentacija

Primarna muzejska dokumentacija vodi se računalno u web aplikaciji Modulor. Građa iz analognih inventarnih knjiga prepisana je u Modulor pri čemu svaki odjel ima svoju oznaku (inventar nije jedinstven). Knjiga ulaska i Knjiga izlaska muzejskih predmeta vode se analogno.

Sekundarna dokumentacija vodi se u skladu s potrebama Muzeja i obrađuje u S++ računalnoj aplikaciji (audiovizualni fondovi, evidencija o izložbama, hemeroteka, evidencija o izdavačkoj djelatnosti,...).

Čuvaonice

Kako je zgrada Muzeja nedavno obnovljena, čuvaonice su dobro organizirani, prema vrstama građe (materijalima). Kulturno-povijesni odjel najveći je odjel Muzeja, ali nema vlastitu čuvaonicu.

Stalni postav

Muzej ima novi stalni postav otvoren nakon obnove palače 2019. godine. Postav se nalazi na tri etaže i prezentira cjeline *Drveno doba* i *Povijest Grada i Dvorca*.

Zaključak

Stručni nadzor izvršen je u Kulturno-povijesnom odjelu kako bi se utvrdilo jesu li provedene mjere predložene nakon stručnog nadzora 2023. Unutar odjela nalaze se sljedeće zbirke: Numizmatička zbirka, Sakralna zbirka, Virovitica u Domovinskom ratu, Zbirka fotografija, filmova, negativa i foto-pribora, Zbirka građanskih obrta i gospodarstva, Zbirka kulturnih i sportskih društava, Zbirka namještaja i posoblja, Zbirka Radnički pokret i NOB, Zbirka razglednica i čestitki, Zbirka rukopisne građe, dokumenata i tiska i Zbirka varia.

Potrebno je zaključiti analognu Knjigu inventara (nije provedeno). U sistematizaciji zbirke predlažu se sljedeće izmjene:

Izložbene plakate (i plakate drugih muzejskih programa i/ili događanja) iz Likovnog odjela prebaciti u Dokumentacijski odjel unutar fonda Izdavačke djelatnosti.

Kako je građa sistematizirana prvenstveno prema vrsti, predlaže se zbirku Virovitica u Domovinskom ratu rasformirati i građu prebaciti prema vrstama građe u odgovarajuće zbirke. Zbirka još nije računalno obrađena što olakšava proces preraspodjele građe u druge zbirke. Nadalje, predlaže se formiranje tehničke zbirke za koju postoji građa i uvjeti. Niti ove mjere nisu još provedene te su kustosi upućeni provesti ih.

Osigurati čuvaonicu za građu Kulturno-povijesnog odjela.

Jelena Balog Vojak
Muzejska savjetnica dokumentaristica
Matičarka prve razine za povijesne
muzeje i zbirke

Na znanje:

1. Grad Virovitica, Trg kralja Zvonimira 1, 33000 Virovitica
2. Muzejski dokumentacijski centar, Ilica 44, Zagreb